

МЕДИЦИНСКИЙ КОЛЛЕДЖ

Силлабус

По дисциплине: **«Кыргызский язык и литература»**

Тип дисциплины: **«Профессиональный»**

Специальность: **06010 «Акушерское дело»**

Квалификация:

Разработчик(и): **преподаватель Ажыгулова Ж.**

СИЛЛАБУС

Дисциплина: «Кыргыз тили жана адабияты»

1. Сабактардын жүгүртмөсү

Практикалык сабактар- дүйшөмбү, шейшемби, шаршемби, бейшемби, жума, ишемби.

(АД-1,2,3.)

2. Дисциплинанын реквизиттери жана пререквизиттери

Сааттардын саны (окуу планы боюнча)-3кр.

Убакыты жана өтүлүүчү жайы: 1 семестр; жүгүртмө боюнча

Пререквизиттер: курстун грамматикалык материалын түшүнө билүүсү;

- Монологдук кепти кыргыз тилинде уга жана түшүнө билүүсү;
- Кыргыз тилинде шар окуй билүүсү;
- Берилген тема боюнча аңгемелеп айта билүүсү;
- Өзүнүн ойун так, туура жаза билүүсү;

Постреквизиттер: Курсту аяктоо менен студент билим, билгичтик, көндүмдөрдүн кийинки системасын кыла билүүсү керек:

- Атайын окуган багыты боюнча илимий терминологияны өздөштүрө билүүсү;
- Илимий тексттерди (Аннотация, тезис, конспект, рецензия, отзыв, реферат) түзө билүүсү;
- Профессионалдуу кепти өздөштүрө билүүсү;

3. ОКУТУУЧУ ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ

Окутуучу Ажыгулова Жазгүл Калыбековна

Байланыш үчүн маалымат

ИСИТО, Лингвистика кафедрасы,

12-бөлмө

Кафедранын телефону 0312 34-78-56

Кабыл алуу убактысы:

Шаршемби 11.00-13.00, нөөмөттүк график боюнча

4. Студенттер учун талаптар

- ✓ Күндүзгү окуу бөлүмүнүн студенттери сабактарга жүгүртмө боюнча катышууга милдеттүү;
- ✓ Студент сабак калтыргандыгы үчүн деканатка кайрылып, келбеген себебин жазуу түрүндө түшүндүрүүсү зарыл;
- ✓ Колледждин окуучусу сабактын жана текшерүүнүн бардык түрлөрүнө чын ыкластан мамиле кылуусу керек;
- ✓ Окуу процессинде тартипсиздик, жалганчылык, алдамчылык кылууга жол берилбейт;
- ✓ Себепсиз сабакты калтырууга;
- ✓ Жалган шылтоолорду айтып актанууга ;
- ✓ Өзүнүн жана башка бирөөнүн убактысын сыйлабоого;

- ✓ Көзөмөлдөө иштеринде өзүнүн ордуна башка бирөөнү койууга, башка бирөөлөр үчүн сабак иштерин аткарууга, китептерди тапшырууга, башка бирөөнун ордуна даярданууга;
- ✓ Даяр окуу материалдары менен камсыз кылуу (реферат, курстук иш, текшерүү иши жана башка иштер);
- ✓ Окуу учун уй – булөлүк байланыштарды пайдалануу;
- ✓ Сабак учурунда, аудиторияда башка иштер менен алектенбөөгө;
- ✓ Суроого жооп катары аны жана анын жолдошторун узгултукко эмес;
- ✓ Берилген суроого жооп берүүдө ага жана өзүнүн жолдошторуна тоскоол болбоо;
- ✓ Сабак учурунда мобилдик телефондорду өчүрүүгө;
- ✓ Окуу жана илимий иштерди өткөрүү боюнча жалпы жайларда тынчтыкты сактоого;

5.САБАКТЫН КАЛЕНДАРЛЫК- ТЕМАТИКАЛЫК ПЛАНЫ

№	Темалардын аталыштары	Сааттардын саны
1.	Кыргыз тилиндеги тыбыштар жана тамгалар, аларга мүнөздөмө	2
2.	Үндүү жана үнсүз тыбыштардын классификациясы	2
3.	Кыргыз тилинин лексикасы. Араб, иран, монгол тилдеринен кирген сөздөр.	2
4.	Орус тилинен өздөштүрүлгөн сөздөр	2
5.	Антоним, омоним, синоним сөздөр	2
6.	Туруктуу сөз айкашы же фразеологизмдер	2
7.	Зат атооч.Зат атоочтун жасалышы жана жазылышы.Жөндөмөлөр, алардын мааниси	2
8.	Сын атооч жана анын даражалары.	2
9.	Сан атооч жана анын бөлүнүшү.	2
10.	Ат атоочтор. Жактама, шилтеме ж.б ат атоочтор.	2
11.	Этиш, анын жасалышы. Жөнөкөй жана татаал этиш.Этиштин ыңгайлары.	2
12.	Этиштин чактары.	2
13.	Тактооч алардын мааниси боюнча бөлүнүшү.	2
14.	Кызматчы сөздөр жана алардын колдонулушу(жандооч, байламта, бөлүкчө)	2
15.	Иш кагаздары.	2
16.	Медициналык иш кагаздары	2
17.	Стиль жана стилистика	2
18.	Илимий стиль. Көркөм стиль	2

19.	Жусуп Баласагын орто кылымдагы түрк аалымы.	2
20.	И.Арабаев - кыргыз элинин тунгуч агартуучусу.	2
21.	К.Тыныстанов кыргыз тил илиминин баштоочусу.	2
22.	Х.Карасаев –кыргыз тилин таануу илимине негиз салгандардын бири.	2
23.	К.К.Юдахин – түрколог, лексикограф. Б.М.Юнусалиев – көрүнүктүү тилчи.	2
24.	А.Осмоновдун өмүрү, чыгармачылыгы.	2
25.	М.Элебаев өмүрү, чыгармачылыгы.	2
26.	Улуу жазуучу - Ч.Айтматов.	2
27.	Төкмө акын Жеңижок	2
	Бардыгы:	54

6. Студенттин өз алдынча иштеринин темалары 1-семестр

№	Студенттин өз алдынча иштеринин темалары	Сааттардын саны
1.	Тил жөнүндөгү макалдар.	2
2.	Кыргыз элинин маданияты, каада салты.	2
3.	Кыргыз медицинасынын чыгаандары.	2
4.	Элдик медицина	2
5.	Манас’ эпосундагы медицинага байланыштуу сөздөр.	2
6.	Көркөм тексттерден макал жана фразеологизмдерди табуу.	2
7.	Кантип көп жашоого болот.	2
8.	Кымыздын ден- соолукка таасири.	2
9.	Дарыкана	2
10.	И.П.Павлов - улуу физиолог.	2
11.	Акт, отчеттун түрлөрү	2
12.	Медициналык кызматкерлердин милдеттери	2
13.	Туура тамактануунун өбөлгөсү.	2
14.	Сөздүктөрдүн түрлөрү	
15.	Сөздөрдүн маанилери. Көп маанилүү сөздөр жана омонимдер.	2
16.	Кан айлануу системасы.	2
17.	Каттоо бөлүмүндөгү иш кагаздар.	2
18.	Ден- соолукту чыңдоодо табигат факторлорунун таасири.	2
	Бардыгы	36

8. БИЛИМДИ БААЛООНУН САЯСАТЫ ЖАНА ПРОЦЕДУРАСЫ

Студенттердин билимин баалоонун рейтинги 100-баллдык шкала боюнча.

Студенттердин окуу жыйынтыгынын рейтинги 100 баллдык шкала менен бааланат. Рейтингдик бааны ыкчам жана жыйынтык текшерүү 60%дан жогору эмес (60балл- бул 1- модулга 30балл, 2- модулга 30 балл) калган 40%(40балл). текшерүү жыйынтыгы кийинки 1-схемада.

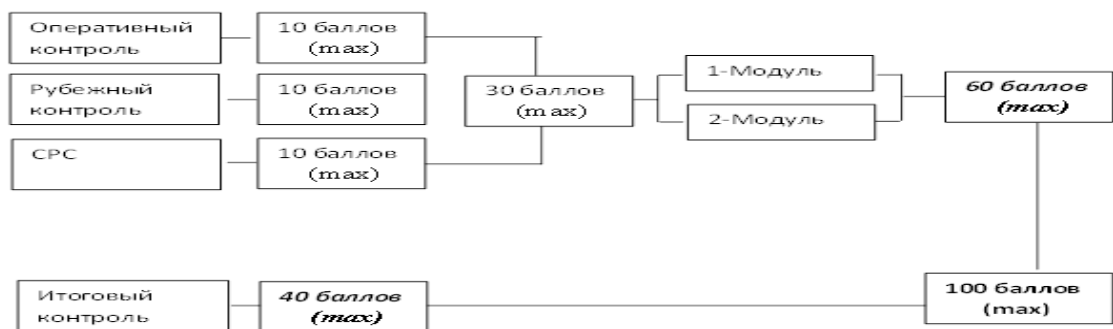

Схема 1

Окуу жыйынтыгын баалоо шкаласы

Балл	Баалоо	Аныктоо	Баалоо ECTS	Аныктоо ECTS
85-100	5	Энжакшы/ зачет	A	«эн жакшы» - эн жакшы корсотмо эн аз каталары менен
81-84	4	Жакшы/зачет	B	«абдан жакшы» - ортодон жогору корсотмо
70-80			C	«жакшы» - орто корсотмо көрүнүктүү каталары менен
60-69	3	канааттандыруу к/зачет	D	«канааттандыруу» - начар корсотмо олуттуу кемчиликтер менен
55-59			E	«таасирлери» - жыйынтыгы минималдуу талаптарга жооп берет
15-54		Канааттандыруу к эмес/зачет эмес	FX	«канааттандыруу эмес» - зачет алуу учун минимум тапшыруусу зарыл
0-14			F	«канааттандыруу эмес» - өтулгөн темаларды кайрадан тапшыруусу зарыл, жайкы семестр жана дисциплинаны кайталап окуу.

9. Кезектеги көзөмөлдөө иштерин өткөрүү үчүн текшерүү иштеринин суроолору

1- семестр , 1-модуль

1. Кыргыз жазуусунун тарыхы боюнча маалымат.
2. Фонетика илими эмнени окутат?

3. Үндүү тыбыштардын бөлүнүшү.
4. Үнсүз тыбыштардын бөлүнүшү.
5. Тыбыш жана тамга деген эмне?
6. Ассимиляция, диссимиляция кубулуштарынын келип чыгуу себептери кандай?
7. Муун. Муундун түрлөрү.
8. Кыргыз тилиндеги сөздөгү басымдын ролу.
9. Сингармонизм закону деген эмне?
10. Лексикология илими эмнени окутат?
11. Сөз жана түшүнүк.
12. Сөз маанилеринин түрлөрү.
13. Омонимдер, алардын түрлөрү.
14. Антонимдер, синонимдер, алардын түрлөрү.
15. Табу жана эвфемизмдер деген эмне?
16. Кыргыз тилиндеги сырттан кирген сөздөр.
17. Араб тилинен кирген сөздөр.
18. Орус тилинен кирген сөздөр.
19. Кыргыз тилиндеги эскирген жана жаңы лексика. Историзмдер, архаизмдер.
20. Неологизмдер, алардын колдонулушу.
21. “Манас” эпосу тууралуу маалымат.
22. Жусуп Баласагын “Кут алчу билим” поэмасы.
23. И.Арабаевдин агартуу тармагына кошкон салымы кандай болгон?
24. Касым Тыныстановдун өмүрү, чыгармачылыгы.
25. Х.Карасаевдин кыргыз тил илимине сиңирген эмгеги.

2-модуль

1. Сөз түркүмдөрү жөнүндө жалпы түшүнүк.
2. Зат атооч деп эмнени айтабыз?
3. Жөндөмөлөр жөнүндө түшүнүк.
4. Сын атооч жана анын даражалары.
5. Сан атооч, анын бөлүнүштөрү.
6. Ат атооч, анын бөлүнүштөрү.
7. Этиш. Этиштин чактары, ыңгайлары.
8. Тактооч, алардын бөлүнүшү.
9. Кызматчы сөздөр, алардын түрлөрү.
10. Сырдык сөздөр, тууранды сөздөр.
11. Стил жана стилистика жөнүндө түшүнүк.
12. Стилдин түрлөрү
13. Оозеки сүйлөшүү стили.
14. Көркөм стиль.
15. Илимий стиль жана публицистикалык стиль.
16. Иш кагаздарынын стили, анын бөлүнүштөрү.
17. Б.М.Юнусалиевдин өмүр баяны. Тил илимине кошкон салымы.
18. К.К.Юдахиндин сөздүктөрдү жаратуудагы орду кандай?
19. А.Осмоновдун өмүрү, чыгармачылыгы
20. Акындын Ата Журт, Мекен темасындыгы ырлары(жатка айтуу)
21. Ч.Айтматовдун өмүрү, чыгармачылыгы.
22. Жазуучунун кыргыз совет адабиятына сиңирген эмгеги.
23. С. Каралаевдин өмүр баяны.
24. Жеңижоктун өмүр баяны.
25. Жеңижоктун чыгармаларындагы өзгөчөлүктөр.

10. ЫКЧАМ, ЧЕКТИК ЖАНА ЖЫЙЫНТЫКТООЧУ КӨЗӨМӨЛДӨӨДӨ ОКУУНУН ЖЫЙЫНТЫКТАРЫН БААЛОО ПРОЦЕДУРАСЫ.

Кезектеги текшерүү- ыкчам, чектик көзөмөлдөө жана өз алдынча иштерди текшерүүдөн турган билим, билгичтик, көндүмдөрдү семестр ичиндеги эки модулдук материалдар боюнча текшерүү.

Чектик текшерүү- билим, билгичтик, көндүмдөрдү модулдук материалдар боюнча текшерүү. Чектик текшерүү семестрда эки жолу текшерүүнү өткөрүү жүгүртмөсү боюнча жүргүзүлөт.

Ыкчам текшерүү- окуучулардын аудиториялык жана аудиториядан сырткаркы бардык иштерин дисциплиналык модуль боюнча көзөмөлдөө. Чектик көзөмөлгө чейинки жыйынтыктар.

Жыйынтыктоочу текшерүү- дисциплинаны семестрде окуп бүтүрүү боюнча көзөмөлдөөнүн формасы.

Студенттин өз алдынча иштеринин ичинде аткарылгын жазуу иштерин баалоо критерийлери.

Студенттердин өз алдынча иштеринин ар кандай түрлөрүн жазуу жана баа берүү талаптары алардын таризи жана мазмуну боюнча кайра түзүлүшү мүмкүн, ошону менен төмөнкү критерийлерге өзгөчө басым жасалат:

Баалоо параметрлери	Баалоонун шкаласы	Баалоо критерийлери (баллдын саны)
Тапшырманы тушуну	0-5 балл	0 – жооп жок; 1 – жалпы маалыматтык билимге ээ, ал эми айкын тапшырма боюнча түшүнүгү жок; 2 - жалпы маалыматтык билим жана тушунук бар, бирок белгилүү бир тапшырма менен эмес; 3 – белгилүү бир тапшырма жөнүндө билим жана тушунук бар;
Тапшырманы толук аткаруу	0-5 балл	0б. – жооп жок; 1б. – студент бардык тапшырманы аткарган жок жана жыйынтыгын тушундуру албады.; 2б. – студент тапшырманы туура аткарды; Белгиленген улгудогу отчет, тапшырманы копчулугун чечимине келтирген, студент жалпы жыйынтыкты тушундуру албайт ; 3б. – тапшырма толук турдо аткарылды; Кыйын болсо дагы студент теориялык жоопторго жооп берди. Иш отчеттун сапаттарына толугу менен жооп бербейт; 4б. – тапшырма минималдуу каталар менен аткарылды; 5б. – тапшырма толук турдо аткарылды. Студент текшеруу иштерден жоопторго толук жооп берди. Берилген тапшырмаларга эркин жооп

		<i>берди. Тыкандык менен, берилген талаптарга жооп беруу менен аткарылды;</i>
Иштин жасалгасы	0-2 балл	0б. –талапка жооп бербейт, 1б.-нормадан четтөөлөр бар, 2б. –иш талаптарына ылайык аткарылды.

Студенттерди ыкчам текшерүүдө баалоо критерийлери

Окуутунун оозеки түрүндө жооп берүү жыйынтыгында баалоо критерийлери

9баллдан - 10баллга чейин – «эн жакшы»;

7баллдан - 8баллга чейин – «жакшы»;

5баллдан -6баллга чейин – «канааттандырарлык»;

0баллдан –4баллга чейин – «канааттандырарлык эмес».

**Оозеки турундо жооп берүүнү баалоо критерийлери (чектик көзөмөлдөө)-
максималдуу 10б.**

Баалоонун параметрлери	Баалоо шкаласы	Баалоо критерийлери (баллдын саны)
Материалды билүү	0-5 балл	0б. – жооп жок; 1балл. – окуу материалынын негизги мазмуну ачылган жок; 2б. – материал толук эмес берилди жана кээ бир түшүнүктө каталар кетирилди; 3б. – материалдын мазмуну толук эмес ачылды, бирок жалпы тушунуу маселеси коргозулду; 4б. – жоопто минималдуу каталар бар; 5б. – материалдын мазмуну толук түрдө ачылды, китеп жана программа боюнча;
Конкреттүү мисалдарды колдонуу	0-5 балл	0б. – Жооп жок; 1б. – материалды тушундурүүдө мисал келтире албаа; 2б.- материал берилди, бирок так эмес жана тушундурмөсү жок; 3б.- мисалдарды келтирүүдө оорчулук келтирет; 4б. -материалдын мазмуну суроолордун жана айтып берүүнүн жардамы менен ачылды; 5б. – материал конкреттүү мисалдар менен так көрсөтүлдү

Жооптун жазуу түрүн баалоо критерийлери(чектик көзөмөлдөө) Теориялык суроо

Баалоонун параметрлери	Баалоо шкаласы	Баалоо критерийлери (баллдын саны)
Толук жана жооптун тууралыгы	0-5 балл	0б – эч кандай жооп жок; 1б. – жооп планы гана бар; 2б. –жооп олуттуу ката менен;

		3б. – студент терең жана жетиштүү деңгээлде ойлоно албайт жана мисал келтире албайт; 4б. – жоопто аз каталар бар; 5б. – суроо логикалык жактан туура, аргументтүү, катасыз, толук түрдө ачылды;
Теориялык билим, билгичтиктин ачылышы	0-3 балл	0б. – жооп жок, иши плагиат болуп эсептелет; 1б. – лекциялык материалдардын иштелмесин гана колдонуу; 2б.- лекциянын материалдарын жана дисциплинанын негизги адабияттарын колдонуу; 3б. – интернет ресурстары, анын ичинде бардык дисциплиналык материалдар колдонулду;
Жооптун жасалгасы	0-2 балл	0б. – талаптарга жооп бербейт; 1б. – нормадан четтоолор бар; 2б. – иш талаптарына ылайык жасалган;

Жооптун жазуу түрүн баалоо критерийлери(жыйынтык көзөмөлдөө)- практикалык

Тапшырма(кейсти, тапшырмаларды табуу)

Баалоонун параметрлери	Баалоо шкаласы	Баалоо критерийлери (баллдын саны)
Мурун өтүлгөн материалды билүүсү	0-5 балл	0б. – эч кандай жооп жок; 1б. – жалпы маалымат бар, айкын тапшырма боюнча тушунук жок; 2б. – мурунку өткөн материалды араң эстейт, 3б. – билим жана жалпы маалымат тушунугу бар, бирок белгилүү бир тапшырма менен эмес; 4б.- мыйзамдар, теориялар, мыйзам ченемдүүлүк ж.б. боюнча эркин өздөштүрө алуу; 5б. – мурун отулгон материалды ачып бере алуу;
Аткарылган тапшырманын көлөмү	0-5 балл	0б. – тапшырма аткарылган жок; 1б. – тапшырманы аткаруу минималдуу талапка жооп берет 2б. – белгилүү бир каталар менен; 3б. – кээ бир тапшырма кыйынчылык жаратат; 4б. – тапшырма минималдык каталар менен аткарылды; 5б. – тапшырма аткарылган жок, же болбособолжол менен 50% аткарылды.

POWER POINT форматындагы докладдарды жасалгалоого коюлуучу кээ бир талаптар

1 8-10 слайддан коп эмес. Корсотууго берилген убакыт 7-10мин.

- 2 Слайддын башкы бетин корсөтүү, окуу жайынын аталышын камтыган слайддан башталат (институт, факультет, колледж, кафедра,) иштер, тартиптер, автордун аты, илимий жетекчи.
- 3 Тааныштыруу (көрсөтүүнүн планы)
- 4 Таныштыруу учурунда актуалдуулугун аныктап, муноздоп берип, изилдоого багыт берилет.
- 5 Негизги бөлүк.
- 6 Жыйынтыктоо 3-5 тезисте, корсотулгон иштин негизи жыйынтыгы корсотулат.
- 7 Колдонулган адабияттардын тизмеси.
- 8 Слайддар иреттүү болушу керек.
- 9 Ар бир слайд бир наамга ээ болушу керек.
- 10 Бардык башкы аталышы бирдей стилде аткарылышы керек (тусу, арип, колому).
- 11 Наамдар учун слайд текст колому 24-36 учур пункта болушу керек.
- 12 Чекитти наамдын акырына койбогула. Суйломдордун арасына койгула.
- 13 Наамдарды узун кылып жазбагыла
- 14 Слайддар бирдей наамда болбош керек. Бирдей наамда кылгынар келсе-аягына (1), (2), (3) жазгыла же болбосо уландысы 1.
- 15 Ариптер, презентациянын оформленишына колдонулат Times New Roman, Georgia.
- 16 Маалыматтын тексти ариптин көлөмү боюнча 18-22 пункта болушу керек.
- 17 Эч качан 1 слайда көп текст кошпогула. Керектүү тезистерди кошуу керек.

11. АПЕЛЛЯЦИЯ.

Апелляция – бул экзамендин өтүлүшүндөгү эреженин бузулуусу, баалоонун ылдыйлатылышы, баа коюудагы катачылык жөнүндөгү студенттин жазуу турундөгү арызы.

Оозеки түрүндөгү экзаменде апелляция экзамен болгон күнү берилет. Жазуу түрүндөгү экзаменде апелляция экзамендин баалары жарыяланган күнү берилет.

Студент экзамендин жыйынтыктарын жарыялоо күнү баанын жыйынтыгына макул болбосо жетекчиликке жазуу түрүндөгү арыз менен кайрылууга болот. Апелляциялык комиссиянын башчысы кафедра башчысы же бөлүм башчысы боло алат. Апелляциялык комиссиянын составын окутуучу, экзамен алуучу, лекция окуган окутуучу түзөт. Деканат студентке жаңы экзамендик баракча берет. Апелляциялык комиссия 3 кундун ичинде арызды карап чыгуусу керек. Комиссия окутуучу койгон баадан төмөн бааны коюуга укугу жок. Апелляциялык комиссиянын чечими акыркы чечим болуп эсептелет. Комиссиянын койгон баасы өзүнчө экзамендик баракчага коюлат жана комиссия мүчөлөрүнүн колу коюлат. Эгерде коюлган баа өзгөрүлгөн болсо анда баа студенттин сынак китепчесине коюлат, апелляциялык комиссиянын башчысы колун койот.

Негизги адабияттар:

1. Жалилов А. Кыргыз тили боюнча талдоонун түрлөрү 1995-ж.
2. Токтоналиев К. Азыркы кыргыз тили 2015-ж.
3. Назарбекова К. Кыргыз тили 2015-ж.

4. Тыныстанов К. Морфология 1-том, Классикалык эмгектер 2017-ж.
5. Абдувалиев И. Лексикология 2-том, 2017-ж.
6. Ибраев Д. Синтаксис 3-том. 2017-ж.
7. Сыдыкбаева М., Сагынбаева Г. Кыргыз тили. -Б.: 2015.
8. Кыргыз адабиятынын тарыхы 1-2-3-4-том 2004-ж.
9. А.Акматалиев Кыргыз адабиятынын тарыхы 1-9-томдор
10. Ч.Айтматов 1-8-том
11. Сыдыкбаева М., Сагынбаева Г. Кыргыз тили. -Б.: 2015.
12. Кыргыз адабиятынын тарыхы 1-4-том.
13. Айтматов Ч.Т. Энциклопедия 1-2-3-том 2017-жыл.
14. К.К.Юдахин Орусча-кыргызча сөздүк Б.2015.
15. Абдувалиев И. Кыргыз тили Б. 2003.
16. Биялиев К.А. Кыргыз тили Жогорку окуу жайларындагы башка улуттардын студенттери үчүн окуу китеби. Б.2002.
17. Чыманов Ж.А. Кыргыз тили: Сабактын теориясы жана практикасы Б.2007.
18. Ажибаева З. Аширбаев Т. Кыргыз тилинин практикumu Б.2001.
19. Айтматов Ч.Т. энциклопедия I, II, III том. 2017-ж.
20. Ахметов Т., Давлетов С. «Кыргызский язык», Фрунзе.
21. Омуралиева С., Кундузакова С. «Изучаем кыргызский язык» часть 1,2. «Алтынай», Бишкек, 1993 г.
22. Нанаев К.Т «Кыргыз тили» медик студенттер жана медицина кызматкерлери үчүн окуу китеби, Бишкек, 1996г.
23. Давлатова С.Ж. «Кыргыз тили» Медициналык окуу жайынын студенттери үчүн окуу китеби, Ош, 2007.
24. Ибрагимов С. “Кенири колдонулган сөздөрдүн орусча-кыргызча сөздүгү”
25. Бишкек, 2010.
26. Осмонова Ж, Конкобаев К, Жапаров Ш “Кыргыз тилинин фразеологиялык сөздүгү” Бишкек-2001
27. ”Манас” Баатырдык эпос. Ч.Айтматов атындагы тил жана адабият институту 2017 “Бийиктик плюс” Академик А.Акматалиевдин жалпы редакциясы астында.
28. К.К.Юдахин Киргизско-русский словарь, Кыргызча-орусча сөздүк Б2015
29. К.К. Юдахин Орусча-кыргызча сөздүк Б 2015.
30. Х.Карасаев Өздөштүрүлгөн сөздөр Ф-1986
31. «Ден - Соолук» медициналык энциклопедия Ф-1991
32. Бодяжина В.И. «Аначылык» Москва, «Медицина» 1980
33. Ю.П. Никитин, Б.П. Маштаковдун жалпы редакциясы. «Эмдегерлер үчүн энциклопедия» М-2000.
34. Медициналык энциклопедиялык тушундурмо сөздүк Б2016

Кошумча адабияттар:

1. Шнейдман В., Исаев Д. «Краткий самоучитель кыргызского языка», Фрунзе, «Мектеп»,

2. 1998г.
3. Касымова Б., Карыбаев А. «Изучаем кыргызский язык», Фрунзе, «Мектеп», 1991 г.
4. Орузбаева Б.О., Хван Р.П. «Самоучитель кыргызского языка», Бишкек 1993г.
5. Ибрагимов С. «Иш кагаздарын жүргүзүүнүн орусча-кыргызча сөздүгү» усулдук
6. колдонмо, Бишкек -2008 г
7. Жапарова Б, Калыева Ө. “Иш кагаздарын мамлекеттик жана расмий тилде жүргүзүү”, Бишкек-2008 ж.
8. Усөналиев С, Өмүралиев Б «Азыркы кыргыз тилинин таблицалары», Бишкек-2003г
9. Мамакеев М.М., Ахунбаев М. «Орусча-кыргызча жана кыргызча-орусча медициналык сүйлөшмө жана анатомия-физиологиялык терминдердин кыскача сөздүгү», Б, 1992г.
10. “Чет элдик жаны сөздөрдүн орусча- кыргызча сөздүгү” (чечмелөөсү менен). Ош-2014
11. Жумагулов Ч. “Кыргыз терминологиясынын жаралуу жана калыптануу тарыхынан”. Бишкек- 2014
12. Добаев К.А., Мырзатаева Н.С. “Орусча –кыргызча сүйлөшмө”. Бишкек-2013
13. Рахимова И.А. “Русско-кыргызский медицинский опросник”. Бишкек-2014